

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihned.cz/cr

FOTO: IC ŽAMBERK

Tyršova rozhledna

Jak se tam dostat

Na zdolání přibližně 167 kilometrů z Prahy do Žamberka jsou potřeba zhruba dvě hodiny. Nejprve se jede po dálnici D11 až na její konec do Libišan. Následuje průjezd Hradcem Králové a dále po silnici č. 11 přes Týniště nad Orlicí, Kostelec nad Orlicí a Vamberk až do Žamberka. Přímý sobotní autobus vyjíždí z pražského nádraží Florenc v 6.05 a v Žamberku je v 9.20. Přímý vlak odjíždí podle jízdního řádu v 7.11 z hlavního nádraží a do Žamberka přijíždí v 10.20.

MAPA © KARTOGRAFIE PRAHA

Ta první říká, že na kance pobíhajícího na louce u zámku se snesla orlice a usedla mu na hřbet. Výjev, který z okna spatřila zámecká paní, se pak dostal do městského erbu. Druhá pověst zase vypráví, že na louku u města přilétl orel a jako kořist si vyhlédl malé divoké prase. V parátech měl údajně takovou sílu, že do nich divočáka sevřel a ukořistil.

Ať už platí první či druhá legenda nebo zcela jiná událost, znakem Žamberka je po dlouhá staletí zlatý štít, který má ve spodní

části zelený trávník. Stojí na něm kanec s černou srstí a na zádech má černo-červenou orlici se zlatými spáry a zobákem.

Další historické zajímavosti se můžete dozvědět hned jak dopijete pivo a přejdete z pivovaru přes silnici do místního muzea, které má své expozice v budově bývalého špitálu svaté Kateřiny. Symetrické průčelí budovy s trojúhelníkovým štítem a dvěma sloupy prozrazuje empírový původ stavby z poloviny 19. století.

Ve svahu nad muzeem se nachází židovský hřbitov, založený na konci 17. století. Jeho zajímavostí jsou dvě kategorie náhrobků. Ty, které pocházejí z 18. století, mají jiné tvarování než náhrobky na dalších židovských hřbitovech v okolí. Naopak náhrobní kameny používané ve století devatenáctém už tyto odlišnosti postrádají. Protože v poslední době vandalové několik náhrobků poničili, je potřeba si prohlídku hřbitova domluvit podle pokynů vyvěšených na vstupní brance.

Husité nad Orlicí

Ještě výš, až na samotném Kapelském vrchu nad židovským hřbitovem, stojí Tyršova rozhledna. Občas se jí také říká Rozálka, podle vedlejší kaple svaté Rozálie. Kdyby ale někdo řekl, že to je Hýlačka, nebude daleko od pravdy. Žamberecká rozhledna je totiž dvojčetem skutečné rozhledny Hýlačka, postavené u jihočeského Tábora. Charakteristickým poznávacím znakem obou vyhlídkových věží je typický tvar husitské hlásky. Nad Žamberekem se tyčí rozhledna už od roku 1932 a její projekt získalo město od autora tábořské rozhledny, profesora pražské techniky Theodora Petřika.

Až se budete z vyhlídky vracet zpět k muzeu a pivovaru, na křižovatce si všimněte opravené rodinné vily s číslem popisným 580. Originální kruhové okno a vstup na balkon v prvním patře prozrazují secesní rukopis stavitelů. Dům, kde za pozorné zhlédnutí stojí i dochovaná konstrukce zajímavě členitých střech, stojí v Žamberku od roku 1911.

Od secesní vily můžete pokračovat ulicí směřující přímo z kopce dolů k Divoké Orlici. Rázem pochopíte, jak Žamberk získal své jméno. Jeho původ najdeme v německém názvu Senftenberg, který znamená místo položené na mírném návrší. Vyjádřeno pomocí přesných čísel: hladina Orlice má nadmořskou výšku 400 metrů, Masarykovo náměstí leží o dvacet metrů výš.

Od řeky se na náměstí dostanete ulicí vedoucí od starého obloukového mostu. Ten je ukázkou toho, jak citlivě projektování inženýrů a architektů může ve městě pomocí obyčejných staveb navozovat pocit příjemné útulnosti. ➔

Tip na výlet

Pouhých sedm kilometrů jihovýchodním směrem od Žamberka leží město Letohrad. Jeho dominantou je již od konce sedmnáctého století barokní zámek, který vznikl přestavbou někdejší tvrze. V zimě je jeho prohlídka možná pouze pro větší skupiny, které se objednají na telefonu 465 622 092. Za procházku ale stojí i volně přístupný zámecký park. Na první pohled se může zdát, že krajinářsky založený park v anglickém stylu jen šikovně využívá svažitého terénu za zámkem. Jenže ve skutečnosti tam původně žádný kopec nebyl – v těchto místech leželo pole a rybník. V roce 1820 ale na příkaz hraběte Marcolini-Feretiho rybník zavezli hlínou, která vytvořila umělý svah. Na něm pak byl založen park, který je kromě vzácných stromů ozdoben i otevřeným empírovým pavilonem nebo umělou jeskyní s vyhlídkou. Z náměstí se do parku také přestěhovala empírová kašna s nymfou.

Kromě milovníků botaniky si tu na své přijdou i příznivci recese. Před čtyřmi lety byl na terase u zámku odhalen pomník Jára Cimrmana. Český velikan přijel do Letohradu (Kyšperku) 20. října 1904 vlakem z Vídně, kde se neúspěšně pokoušel přihlásit na patentovém úřadu cyklistický vynález – sedlo vyhřívané proudem z dynamy.

FOTO: VACLAV POUSTKA

Rodinná vilka v secesním stylu

Kam na lyže

Do tradičních velkých lyžařských středisek v Orlických horách, v Deštném a v Říčkách, to je ze Žamberka pár desítek minut jízdy, ale hned na dohled od města si lze užít romantické lyžování v komorním prostředí. Nic velkého, nic atraktivního, ale o to víc útulného a domáckého. Tři kilometry od centra Žamberka ve směru na Česká Libchavy je vesnice Dlouhoňovice. Zdejší sjezdovka měří čtvrt kilometru a zdolání převýšení 40 metrů pomáhá malý vleč poma. Při slabé zimě vylepšuje svah sněžné dělo a povrch sjezdovky upravuje rollba.

Skromnosti sjezdovky odpovídají ceny. Celodenní permanentka pro dospělého stojí 200 korun, děti do patnácti let zaplatí 160 korun. Aktuální informace o stavu sjezdovky lze získat na telefonu 604 203 363.